

## SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

## AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.  
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

## ELLENZÉK.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

## HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

## Nyitottéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## Jókai a lefegyverzésről.

A Brüsszelben most tanácskozó békekongresszus szerdai ülésén Jókai Mór volt a főszónok, a ki nagy feltűnést keltő beszédet mondott az általános lefegyverzésről.

A remek mellett rendkívül nagy hatást gyakorolt a kongresszus tagjaira.

Közlendők nagy halmaza miatt ezután csak a beszéd befejező részét adhatjuk, mely így szól:

Uraim! Ez a mi, ma még be nem vallott, titokban folyó európai háborunk, a melyben a fölfegyverzet seregek puskával még nem lőnek egymásra...

De milyen lesz a holnapi háboru, a mikor valóságos csatákat fognak vívni, a mikor nemcsak a pénznek milliói, hanem az emberek millióinak vére is fog folyni?

Hazagylólet! Rettenetes egy eszme! Szörnyű paradoxon! A föltámadt Ephialtes kísértete! De itt van! Nem fantom, nem halucináció, egy morfinomanikusnak: szaporodik, terjed, mint a filloxera, s megőrli a régi társadalom gyökereit. Dolgot ad megvédeni magunkat a ragály ellen, a melyet a legeziviláltabb Európából importáltak be hozzánk. A mi anarkistáink korifeusai szemünkbe mondják: Nincs hazánk! A mi hazánk az egész világ, s nem fogunk fegyvert fogni hazánk védelmére! S öngyilkos katonáink száma konstatálja e méreg káros hatását.

A legélénkebb fantázia sem képes elképzelni, hogy milyenek lesznek esélyei egy jövődő háborúnak, a melyet oly seregekkel vívnak, a melyek milliókat számálnak; a melyet nem löfegyverekkel, hanem valóságos pokolgépekkel, füstnélküli löporral, távirókkal, ekrazit-bombákkal, népvádorlathoz hasonló lovas-tömegekkel fognak megharcolni. Oly háboru, a melyen részt fog venni minden férfikori ember, oly háboru, a melybe beleavatkozik minden nemzet, legyen az nagy vagy kicsiny.

Lehetséges lesz ily roppant tömegeket hosszú hadjáraton át táplálni? Nem fog elhullani a harcosok fele éhség, hideg és epidemiák következtében? Elképzelhetünk-e egy lazaretet ily csata után, a mely már nem is gyilkolás lesz, hanem az öldöklő angyal aratása? Elképzelhetjük-e a megcsontított hullák halmaát? A vérpatakok? az általános gyászt a melyet minden csata után öltenek? És a győzelem után azt a „Te Deum laudamus“-t, a mely káromolni fogja az Istent, a melyet millió özvegy és árva fájdalomkiáltása fog kísérni kórusban;

Mily általános nyomor? Mily pusztulása a kultura műveinek? Mily elvadulása az erkölcsöknek s helyrehozhatatlan romlása a pénzügyeknek;

És mindez miért? Hogy áldozatot hozjunk a nemzeti gyűlölség vagy bálványának.

Megengedem, hogy a háborut nem lehet örökre eltemetni. Ha az egész világ egy nyelvet beszélne, akkor összekapnának a dialektus fölött, — ha egész Európának csak egy vallása volna, akkor egymásra támadnának a miatt, hogy milyen legyen a keresztvétel alakja, vagy egy darab kenyért, vagy azért a gyönyörűségért, hogy láthassák ellenfelüket — tesztvértüknek! — a halálküszömet.

De el lehet kerülni a háboru okait, lehet csökkenteni, lehet semlegesíteni, — s ez a mi értekezletünk megoldandó feladata.

Nekünk — a béke idealistáinak is — megvannak a magunk hadseregei és erődívenyei.

Támaszunk minden oly intézmény, a melyes nemes lelkek arra a célra alapítottak és tartanak fenn, hogy a humanitást, az emberszeretetet, a tisztá erkölcsöket, a közjót szolgálják: s az lesz igazán a szent-szövetség, ha egymást megértjük, s egyesülünk.

Uraim! Kedves kollégák!

Nincs hatalmunk arra, hogy nagyarányú lefegyverzést szuggéráljunk az öt nagyhatalomnak, de arra van, hogy a hatodik nagyhatalomban, az európai sajtóban s talán a parlamentekben is megkezdhesük ezt: hadd legyen egyszer vége az örökös és kölcsönös fenyegetéseknek, s azoknak a lázas izgatósoknak, melyek a népek békés egyetértését megzavarják.

Az a legveszedelmesebb háboru, a melyet méregbe mártott tollal viselnek. A toll oly sebeket üt, a melyek be nem hegednek

soha. Kezdjük meg tehát a fegyverszünetet a sajtóban és a parlamentben.

Uraim! Kedves kollégák! ne féljünk attól, hogy elveszítjük népszerűségünket. Talán gyávassággal fognak beünneket vádolni, de viseljük el. Európa egész közvéleménye a béke mellett van. Ez a mi szövetségünk. Bizzunk hatalmában, s győzni fogunk a nélkül, hogy legyőzötteink lennének.

## Politikai hir.

A czár visszavonulása. A „Daily Chronicle“ ezt a pétervári hírt közli, hogy a czár tökéletesen beleunt az államügyekbe s hogy visszavonulni (?) készül az ügyek aktív vezetésétől, melyet III. Sándor czár özvegye venne kezébe, a ki amugy is látszólagos politikai fötényező Oroszországban s járszalagon vezeti az „intéző köröket“ s magát a czárt is. Az özvegy czárné mellett áll Pobedonossieff és Durnowo. A czár elkedvetlenedése egyik oka az is, hogy a németellenes áramlat folyton növekszik s így félt, hogy a félig-meddig jó viszony Németországgal a francia barátkozás tülhajtása következtében végleg megbomlik. Ezt pedig Miklós czár se-hogy sem akarja.

## Interparlamentáris kongresszus.

Távirataink kiegészítésével adjuk az alábbi tudósítást:

Brüsszel aug. 14.

A kongresszus mai ülését délelőtt 9 órakor nyitotta meg az elnök.

Az első szónok Jókai Mór volt, a ki francia nyelven beszélt, körülbelül 20 percig. A jövő háborújáról beszélt legelőször és különösen hangsúlyozta, hogy míg a háborukat a régebbi időkben igazolta a szabadság és a különböző vallások elnyomása, addig a jövő háborúját, a mely kétségtelenül borzasztó lesz, a népeknek faji és nyelvüknek grammatikai különbsége fogja előidézni. Aztán a szocialisztikus törekvések ellen beszélt. A legidealisztikusabb szempontból szólt ellenük és arra az eredményre jutott, hogy a bekövetkező konfliktusokat a sajtó és a parlamentek együttes támogatásával el lehet majd kerülni, épp úgy, mint a hogy sikerülni fog a háborukat elodázní, esetleg majd borzalmukon enyhíteni. Ez okból — mondta Jókai — hiye ő a nemzetközi békekongresszusnak, a melyet mindenkor kész támogatni.

Jókai Mór beszéde rendkívüli hatást gyakorolt a kongresszus tagjaira. A békebarátok nagyrésze szinte elragadtatással sietett üdvözölni a nagy regényíró.

Utána mindjárt Porumbanu oláh képviselő állott fel beszélni, hogy lerontsa a hatást, a melyet Jókai szónoklata keltett. Érvet felhozása helyett szinte hajgálózott a gorombaságokkal, mikor az ismeretes sérelmeket feltálalta. Több ízben belekötött Jókai beszédébe.

Az elnöknek végre is elfogyott a türelme Porumbanuuval szemben. — Erélyesen rendreutasította és felszólította, hogy maradjon a tárgynál.

A tanácskozást tizenegy óráig folytatták s akkor az elnök indítványára rövid időre félbeszakították.

A szünet után tárgyalás alá került a nemzetközi békebiróság intézményének az elve, a melyet a konferencia egyhangulag elfogadott. Ezután a tanácskozást a mai napra befejezték.

A tanácskozás után a konferencia tagjai nagyobb kirándulást tettek, este pedig egy banketten vettek részt, a melyet tiszteletükre a kormány adott.

## Dr. Nagy Ferenc egyet. tanár szövetekezeti törvényjavaslata.

## II.

## Részletes bírálat.

(Folytatás.)

A 4. §. szerint szövetekezeti alapíthatnak:

1. Az állam, a törvényhatóságok és községek vagy azok tisztviselői és más magántestületek.

2. Magánegyének, ha legalább hárman vannak az országban, elegendő biztosítékot

nyújtó fekvő vagyonnal vagy rendes jövedelemmel bírnak és fedhetlen jelleműek.

E 2-ik pont félreértésekre adhat okot.

Ha megkövetelhetjük, hogy a szövetekezeti alapító három magán egyének elegendő biztosítékot nyújtó fekvő vagyonnal, vagy rendes jövedelmük legyen ezzel kimondottuk azt is, hogy csak jómódú emberek alapíthatnak hitelszövetkezetet és földművesek, munkások és földhöz ragadt napszámosok nem pedig ezek számára kellenek azok.

Nem szabad a vagyontól tenni függővé az alapítást, mert akkor hivatászerű alapítók fognak előállni, a kik fedhetlen jellemeiket és vagyoni állásukat majd megfizetik. Cseberből vederbe jutnánk.

Ki állapítja majd meg, hogy mit kell majd érteni az elegendő biztosítékot nyújtó fekvő vagyon és rendes jövedelem fedhetlen jellem alatt.

Lehet valakinek vagy vagyona jövedelme és fedhetlen jelleme s még sem lenne jó egy szövetekezeti alapítására neki befolyást engedni.

Lehet valaki jó szövetekezeti alapító, ha mind ezen anyagi előnyökkel nem bír, csak fedhetlen.

Az 5. §. mely erre vonatkozik, szintén módosítandó, mert ha az alapító az általa alapított szövetekezetenél fizetési állást akar és tud elvállalni, úgy formálter másokat fog előtérbe tolni, a törvény kijátszása napirenden lesz és a bizalom a szövetekezetek iránt ismét meg fog rendülni, ha látjuk, hogy melékutakon is célt lehet érni.

A 4. és 5. §-ok és az erre vonatkozó többiek módosítandók.

A régi visszajelések megszüntetését célja az új törvényjavaslataknak. — De nem szabad azért a szövetekezeti alapítását úgy megnehezíteni, hogy azzal a szövetekezeti eszme terjedését akadályozzuk meg.

Az alakulás előtt úgy sincs sok dolguk az alapítóknak, lehetne talán alapítóknak venni azokat, kik az alakuló közgyűlésre megjelennek és ott szavazatukkal az alapítást keresztülvitték.

Az alakuló közgyűlést, a tervezetet tartalmazó aláírás ívet kezelő egyén hívhatná össze.

A 9. §. szerint az alakuló közgyűlés megtartása az illetékes czégyjegyzék bíróságánál 8 nappal megelőzőleg bejelentendő.

Szintén az elmaradhatna, ha a következőkkel bővítették, vagy az alakuló közgyűlésre az illetékes czégyjegyzőt meghívni, hogy az alakulásnál személyesen közreműködjen.

A 10. §. az alakuló közgyűlés csak akkor lenne határozatképes, ha azon az alapítók és az illetékes czégyjegyzék bíróság kiküldöttjén kívül a beléptet tagok személyesen jelen vannak.

Nem tartom helyesnek, mert így igen sok alakuló közgyűlés hiúsulna meg. Az alapítók a fentiek szerint elmaradnának; az alakuló közgyűlés határozatképessége a czégyjegyzék bíróság kiküldöttjének megjelenésével és a megjelent tagok számától is független legyen.

Megtörténhetik az, hogy olyanok, kik szövetekezeti nem akarnak alapítani írják alá a tervezetet csak azért, hogy az alakuló közgyűlés a 10. §. szerint soha se legyen határozatképes.

Helyesebb lenne, ha az alakuló közgyűlés megtartása és határozatképessége minden körülmények között meglegyen; a ki meg nem jelent, azt úgy kell venni, hogy a megjelentek által hozott határozathoz hozzájárul.

A 11. §. fentiek szerint felesleges. A törvény szabja meg az alakulás feltételeit, a czégybírósk csak arra ügyeljen, hogy azok betartassanak.

Ellenkező esetben a czégybírósk az engedélyezés egy nemét fogja gyakorolni épen azt, a mit elkerülni akarunk. E szerint e §. is törlendő, mert a vagyonos emberek anyagi érdekeik előmozdítása céljából nem fognak hitelszövetkezetet alakítani és derék becsületes fedhetlen jellemű igazgató és felügyelő lehet vagyontalan, szegény ember is.

(Folyt. köv.)

## Alsó-Fehérmegye anyakönyvvezetői.

A belügyminiszter kinevezte az alsó-fehérmegyei anyakönyvvezetőket. Ez anyakönyvvezetők, kivéve a kis-enyedi, (melyre nézve a budsi), a gergelyfajai (melyre nézve a vigrándi), a koslárdi (melyre nézve a vajasdi), a harsai (melyre nézve a maros-szent-benedeki), a nagylaki (melyre nézve a maros-újvári), nyirmezői (melyre nézve a csombordi), és a bucsum-sibitai (melyre nézve a bucsum-sutni) anyakönyvvezető van megbízva valamenyen fel vannak ruházva a házassági ügyekben való anyakönyvvezetés, illetőleg a házasságkötés körül való közreműködés jogával is.

A kinevezett anyakönyvvezetők a következők:

1. Az abrudbányai kerületbe: Boér Béla polgármester; h. Miskó József városi tanácsos; 2. a gyulafehérvári: Novák Ferenc kir. tanácsos polgármester, h. Sárdi Miklós városi tanácsos; 3. A nagyenyedbe Kovács Gyula polgármester, h. Horváth József városi főjegyző; 4. a vizaknaiba: Szűcs József polgármester, h. Ambrus Károly v. tanácsos; 5. Az alvinczibe: Deák György körjz, (Borbereki, Csorai); 6. az alsó-maros váradjaiba: Heczegey Bazil körjz (Oláh Dálya), (Maros Csüged); 7. a maros-csügedbe: Kádár György körjz (Alsó-Maros); 8. a tátéiba: Andoy Lajos körjz (Berve); 9. a berveibe: Plesia János körjz (Tá-té); 10. a borbándiba: Baranyai István körjz, h. Juhász János községi esküdt, 11. a csorai-raiba: Pásztohy Ödön körjz (Mirinez) 12. a karnaiba: Medrea Joachim körjz (Borberek); 13. a kiskereikeib: Dobolyi Sándor körjz, (Szász-Csanád); 14. a balászfalva városai-ba: dr. Brenducziann Jakab ügyvéd, h. Munteán Simon körjz, (Monora); 15. a sorostélyiba: Goetman József gazdatiszt, h. Szakács Gyula gazdatiszt, 16. a sz.-csanádiba: Tuzson Gy. hbérlő (K.-Derék); 17. a veresegyházai-ba: Dobolyi Zsigmond birtokos (Ohába), 18. az oháiba: Galácsi József körjz (Veresegyháza), 19. a monotaiba: Agoston Géza körjz (Balászfalva); 20. a buzás-bocsárdiba: Glas József körjz (Balászfalva), 21. a Mihályfalvaiba: Deák Valér körjz (Tövis); 22. az az örmény-székesibe: Lázár Márk körjz (Alamor) 23. a pókfalvaiba: Szombaty László haszonbérő (Székács-Prezaka), 24. a kis-enyede-be: Rátoni Elek községi előjáró: (csak születési és halotti anyakönyvet vezet a házassági anyakönyv vezetésével a buzdi anyakönyvvezető van megbízva), (Buzd), 25. a gergelyfajai-ba: Stefáni Márton közs. hitelszöv. könyvv. (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet, aházassági anyakönyvvezető, a vingaradi anyakönyvvezető. (Vingar) 26. a kutyfalvaiba: Velozán Miklós nyugalmaz. királyi törvényeszkői irdoiagazgató (Drassó). 27. az alamoriba: Taporcsán János közs. bíró (Örmény-székes). 29. a székács-preszakaiba: Márk Béla körjegyző Pókfalva). 29. a buzdi-ba: Kanert Imre körjz; (a kisenyedi anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyv vezetésével) (kisenyedi Drassó). 30. a drassóiba: Buda György körjz (Buzd) 31. a vingaradiba: Péterffy Kálmán körjz (a gergelyfajai anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyv vezetésével) (Gergelyfajai). 32. a magyar-igenibe: Frendl Gyula körjz (Magyar-Koros-Bocsárd, Celná, Sárd). 33. a vajasdiba: Tanczos János körjz; (a koslárdi anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyv vezetésével). (Koslárd 34. az integárdi: betöltetlen, h. Nestor József közs. bíró. §(Vajasd). 25. a koslárdiba: Boross Albert földbirtokos (csak szül. és halotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a vajasdi anyakönyvvezető van megbízva) (Vajasd); 36. a benedekibe: Besekuj Áron körjz (Krakkó) (Krakkó); 37. a krakkóiba: Metes Mózes körjz (Benedek); 38. a m.-boros-bocsárdiba: Pap Antal földbirtokos (Magyar-Igen); 39. a celnaiba: (Székelyhe ideiglenesen Magyar-Igenben) Stikösd Gerő magyar-boros-bocsárdi körjz (Magyar-Igen); 40. a sárdiba: Czövek Róbert körjz (Magyar-Igen); 41. a metedisbe: Denitriar Róbert körjz (Fenes); 42. a fenesebe: Zsurka Auflófie körjz (Metesd) (Zalathna); 43. a zalathnaiba: Hafkovits István közs. bíró, h. Albini Gyula körjz (Fenes); 44. a maros-újáriba: Chirilla István szolgabíró (a nagylaki anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyvvezetésével), h. Pásztor Gyula közs. bíró (Magyar-Csesztve, Ispánlaka); 45. a harsiba: Szilágyi Géza birtokos (csak szül. és halotti-anyakönyvet vezet, a házassági anyakönyvvezetésével a maros-szt.-benedeki anyakönyvvezető van megbízva) (Nagylak); 46. a magyar-csesztveibe: Fekete István körjegyző (Marosújvár); 47. a nagylakiba: Bíró Lajos körjz; (csak szület. és halotti-anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyvvezetéssel a maros-újvári anyakönyvvezető van megbízva) (Hars), (Maroscsucs); 48. a csekelaiba: Soos N. Ferenc körjz (Magyarbükös); 49. a maroscsucsiba: Szabó Gyula állami el. isk. tanító (Nagylak); 50. a kutyafalvaiba: Fülöp Gábor körjz (Magyarbükös); 51. a magyarbükösbe: Bartha Mózes körjz (Csekela, Kutyafalva), (Csekela); 52. a maros-szentbenedikibe: Zeyk Endre közs. bíró; (a hari-í anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyv vezetésével) (Magyarherpe); 53. a magyarherpeibe: Géczy Béla közs. bíró (Maros-Szent-Benedek), (Maros-Szent-Benedek); 54. az ispanlakaiba: Kurta Károly körjz (Marosújvár); 55. a tövisibe: Krengel Sándor közs. jz. h. Nagy Lajos községi előjáró (Mihályfalva, Csáklya); 56. a csáklyaiba: Száva János községi bíró (Tövis); 57. a remetebé: Papp Péter körjegyző (Ponor), (Ponor); 58. a kis-solymosiba: Elek Albert közs. bíró (Megyerék); 59. a diómáliba: Krisán Miklós körjz, h. Ráfael Samu közs. bíró (Alsó-Arbó). 60. a ponoriba: Cserbea Viktor közs. bíró (Remete), (Remete); 61. az oláh-lapadiba: Angyel József körjz

(a nyirmezői anyakönyvi kerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyv vezetésével), (Nyirmező); 62. a nyirmezőibe: Pcpa Basil közs. bíró (csak a szül. és halotti, anyakönyvet vezet; a házass. anyakönyv vezetésével az oláh-lapádi anyakönyvvezető van megbízva) (Muzsina, Oláh-Lapád); 63. az alsó-arbóiba: Marian Militor nyugalmazott tanító (Diómál); 64. a maros-szent-királyiba: Monos-nori Károly körjz (Csombord), (Csombord); 65. a csombordiba: Lipok Elek állami tanító (a maros-gombási anyakönyvkerületre nézve meg van bízva a házassági anyakönyvvezetésével) (Maros-Szent-Király Maros-Gombás), (Tompaháza) 66. a maros-gombásiba: Turzai Mihály gazdatiszt (csak szül. és hallotti anyakönyvet vezet; a házassági anyakönyv vezetésével a csombordi anyakönyvvezető van megbízva), (Csombord) 67. a megkereikeibe: Solymosi Bálint körjz (Tompaháza, Kissolymos) 68. a tompaházaiba: Várraljai József gazdatiszt (Megyerék), 68. a magyarlapadiba: Csoma Eerence körjz (Fugad), 70 a fugadiba: Fűzes Salamon körjz (Asszonynépe, Magyar-Lapád), 71 az asszonynépeibe: euma Antal közs. jz. (Fugad, 72. a mogosiba: Barb János közs. jegyző; (Verespatak); 73. az abrudfalvaiba: Vinkler János h. körjz; 74. a bucsum-sibitaiba: Makavei János közs. bíró (csak szül. és halotti. anyakönyvet vezet, a házassági anyakönyvvezetésével a bucsum-sutni anyakönyvvezető van megbízva) a Bucsom-Sutú), 75. a bucsumsutuba: Baritz Viktor körjz a (bucsum-isbitai anyakönyvi kerületre nézve a házassági anyakönyv vezetésével van megbízva) (Bucsom-Isbita), 76. verespatakiba: Tóth Kálmán közs. jz. h. Janky Kálmán közs. bíró (Mogos.)

## Levél.

Háromszékmegye Baroth községében, Bedő József gazdasági felsőbb népiskolai igazgató, mint az erdővidéki ev. ref. egyházmegye aligazgatója, fényes ebédet adott, főlyó évi és hó 12 én, melyen az egyházmegye papi karán kívül ott láttuk Zathureczky Gyula volt orsz. képviselő és egyházmegyei főgondnokot, Bartha Sándor egyh. megyei főgondnok és nagybirtokost, Benedek Elek ismert író, Ince Gyula kereskedőt és még sokakat, kiket a tisztelet és szeretet egybe hívott e napon megünnepelni ama férfut, ki nemcsak mint igazgató a tanügy terén, hanem ott a hol egész ember kell, úgy is mint a köztügyek derék harczoza, mindenütt sikeresen működik és a jók becsülését bírja.

Az első fogás után, ebéd közben megértek a pohárköszöntők ékes szavakban. — Különösen kiemeljük az első, melyet Bartha Sándor erdélyi ev. ref. egyházkerületünk érdeemes főpásztorára emelt, — ki is, mint 27 éves gondnoka a megyének, megható érzékeny meleg szavakkal esettette főpásztorunk érdemeit, hosszú életet kívánván neki. A bardóczi s.-lelkész a megyei rendszert éllette, mint „alkotmányos életünk legszebb gyönyögt.“ Erős szavakkal hangsúlyozta a megyei élet függetlenségét és a 18 egyházmegye egyik derék esperesét: Köv. András életét.

Bedő József házigazda Benedek Elekre emelt poharat, a székek derék huszárára. Kovács Sándor ref. lelkész pedig meleg szavakkal éllette Zathareczky Gyulát és szép családját. De ki tudná felsorolni a tosztokat! A hol papok vannak, ott a predikációban a tányérok és poharak csengése közt sincs hiány. Csak egy gondnoki beiktató ebéd volt ez, de szép és lélekemelő ünnepélyszámba ment, mert már mint az erdővidéki egyházmegye negyedik gondnoki beiktató ebéde — mind a négy gondnok ujjon választott lévén — a „szertelt háznak“ vagy jobban mondva, az ev. ref. papfűk árvaházának alapjára is, tetemes összeget gyűjtött és olyanok ezek az összejövételek, melyeken nemcsak az egyház oltárára áldoznak a tagok kenyér morzsákkal, hanem mintegy megnyilatkozásai az egyházi és társadalmi életnek, hol a szeretetnek és honszerelemnek Vesza lángja, — örök fénye és melege élesztetik. Ugy legyen!!

Bardocz, aug. 12.

MEZŐ LAJOS

ev. ref. s. lelkész.

## Az őshazából vissza.

A „M-g“ írja:

Gróf Zichy Jenő expedíciója hazatérően van. A gróf és társai három hónapi távollét után visszatérnek a fővárosba, hol tisztelőit nagy fogadtatásban kívánják részesíteni.

Számos testület készül gróf Zichy Jenőnek kinek kutatása sok érdekes adatot szolgáltatnak kétségen kívül a magyarok eredetéről vonatkozólag, ünnepélyesen üdvözölni midőn az őshazából hazatér. A váci-uznai virágkereskedések kirakataiban már számos

szébbnél-szebb koszoru látható, melyek a hazatérő expedícióknak vannak zászlava.

Zichy Jenő gróf arról értesítette ismerőseit, hogy e hó 18-án tér vissza a fővárosba.

Az expedíció tegnap este indult három napi tartózkodásra Pétervárról Varsóba, a honnan — Krakóba 36 óráig időzve — e hó 18-án Ruttkán át Budapestre érkeznek.

Egy hozzánk intézet levelében így kiált fel a gróf: Hálá istennek, valamenyien jól vagyunk és nagy az öröm, hogy végre már csak ugyan hazafelé visz az út.

Az expedíció nagy gyűjteményekkel tér haza, melyeket Zichy Jenő gróf közszemlére fog kiteni és azután mint külön kiállítás, a milleniumi kiállítás is bemutatni. Az expedíció kutatásainak eredményét pedig mindjárt a hazaérkezés után a gróf és munkatársai egy népszerűen megírt füzetben ismertetni fogják, míg az utazásnak bővebb leírása egy nagy műben lesz feldolgozva.

E munka általános részét gróf Zichy Jenő fogja megírni, a nyelvészeti kutatásokat Bálint Gábor, a történelmi részt Szádeczky Lajos, a régészeti részt pedig er. Wosinszky Mór.

Az expedíció költségei 60,000 frtot emésztettek fel, melyeket a gróf sajátjából fedezett. Mindenesetre oly áldozatkészséget tanúsított ezzel a gróf mint a m. t. Akadémia melynek pedig első sorban lenne költése, hogy a nemzet által volt felhalmozott kincseket oly igazán hazafias, nemzeti célok érdekében értékesítse.

A gróf és munkatársának hazatérése már azért is öröndetes alkalmul szolgálhat arra hogy az ország vele szemben kifejezze köszönetét, amiért időt fáradságot, munkát és pénzt nem kímélve egy nagy és szép kérdés tisztázására sok fontos adatot szolgáltatott.

## Dr. Bálint Gábornál.

— Az „Ellenzék” tudósítójától. —

Kolozsvár, aug. 16.

(Knr.) Lapunk más helyén bőven megemlékeztünk azon tényről, hogy a kaukázusi expedíció kolozsvári tagjai hazaértek. Azon helyzetben vagyunk, hogy közreadhatunk egy beszélgetést, melyet az „Ellenzék” egyik tudósítója folytatott szentkatolnai Bálint Gábor dr. egyetemi tanárral, a tudós nyelvész-szel. Tudósítónk jelentése a következő: „Tegnap este hét óra felé felkerestem dr. Bálintot külmagyar-utcazi lakásán. A jeles tudós szívesen fogadott, jöhet betegsége és az ut kimerítette. Panaszkodott daganata ellen, mely miatt nyakát és fejét bekötve tartja. Epen könyvei elől kelt fel és miután több privát és általános jellegű tárgyon átesettünk, utjának nyelvészeti oldaláról mondott el egyet-est, melynek az „Ellenzék”-ben való közlésételét készséggel megengedte.

Mintegy 20,000 kmnyi utat tettek 3 1/2 hónapon keresztül, mely alatt éppenséggel nem volt éjszékében részük. Tiflisz, moszkvai, és szent-pétervári időszük volt visszaérkezésük alkalmával pihenésnek mondható, a többi gyors és folytonos munka, jegyzés, ásatás, vásárlás és tudakozódás. Az orosz hatóságok a legnagyobb udvariassággal bántak el velük mindenütt, kutatásikat elősegítették. Ezt Zichy Jenő előleges utánjárásainak és összeköttetéseknek köszönhetik. Az orosz határon, hol épen Bálint folytatott a hivatalnokokkal orosz nyelven beszélgetést,

csak a fegyvereket vették erősebben figyelembe.

Az udvariasság annyira ment, hogy most visszaérkezésük alkalmával a pánszláv „Szlét” („Világ”) 3 hónapi utazásuk után megtámadta az orosz kormányt, hogy miért engedi meg Oroszország legveszélyesebb vidékein egy, tudományosnak csak kiadott expedíció utazását. Pezsgőznek, diadallal fogadják őket, pedig tudhatnák jól, hogy miképen bántak a magyarok a 60 as években egy orosz tanárral, ki a Kárpátokban egyedül utazott és a kit börtönbe vetettek. Epen ezen negatív irányú czikkből ítélhető meg legjobban az orosz hatóságok figyelmé.

A mi most már a dolog tudományos oldalát illeti, az orosz tudósok között aligha van valaki, a ki a Kaukázust most nyelvészeti, régészeti és etnografice jobban ismerne, mint az expedíció. Az utazás sok körülményre napvilágot derített. Ők nem az ósházat mentek keresni, mint a vezér kijelentéseiből tévesen hitték, hanem a legközelebbi hazát, mert Bálint a gófaak a bebizonyította, hogy semmiféle nép ósházáját nem lehet keresni. Ez nem csak a magyarokra áll. A magyaroknak nyelvészeti, népészeti és archaeologice legközelebbi hazája a Kaukázus és pedig az északi Kaukázus.

Nevezetes eredménye a kutatásoknak, hogy a hunokat és kazarokat illetőleg a hunaristák főlényben vannak a dulcisták felett, kik ezeket török-tatár népeknek tartják. Bálint G. kutatásai szerint, ha történelmileg meg lesz állapítva ténylegesen több körülmény, egy a dulcisták elmélete meg lesz döntve és a hunok, kabarok magyar rokonsága be lesz bizonyítva.

Magyarul beszélő nemzetet ők nem ke restek, mert az 1000 év előtti hazában nem is okos dolog keresni, mert ott most vagy 50 nemzet lakik és ezek is konglomeratumok.

Az utazás egyik főfeladata volt az idegen tudósok által elmulasztott, vagy elhanyagolt adatok pontos megismerése. A Kaukázusban magyar maradáknak egyedül a **kabard törzs** (cserekész vagy adigé nemzet tagja) tekinthető, mely a magyar emlékeket leginkább megőrizte. Nyelvészeti, régészeti és a magyarokkal rokon, tehát a tatári nyelvcsalád egy bizonyos tagját találta fel a turáni elmélet alapján álló Bálint.

Bálint nyelvészeti tanulmányokat végzett. Mindenki a maga tudomány ágával foglalkozott, mert a legfeljebb tanulmány szabadság uralkodott. Bálint G. a történelmi és régészeti kutatásokat nyelvészeti vizsgálódásaival egészítette ki.

A mi a Kaukázusban tud eső területeken tet utjukat illeti, ez Szamarkandnál ért véget, tehát China határához mintegy 3-500 klmre jutottak el. — Ezen utjuk tulajdonképen az expedíció feladatán kívül esett. A tulajdonképeni ok az volt, hogy a mappán többször olvasható mazar és madzsar nevi helyek vonzótták az utazókat. Több ilyen nevi állomás volt az utvonalon mentén. A tudósok nem ismervén mind az arab nyelvet, ebben magyar vonatkozást látnak. Bálint G. azt mondotta Zichynek, hogy ezen nevek miatt nem is szükségesek akkora utat megtenni, mert az arab nyelv segítségével ezeknek jelentését könnyen meg lehet fejtetni. — Az arab nyelvben a mazar név olyan helyet jelöl, hol egy kitűnő mohamedán férfi van eltemetve, a kinek a sírját a hitbuzgó mohibek felkeresik, Budán Gúlbába sírja is ilyen mazar.

A Kaukázusban levő szókna már más a jelentőségük. Itt több város, folyó, tárgy név viseli a madzsar nevet, melynek kihangsúlyozása sok helyütt tiszta „magyar”-nak hangzik és kiváló, kitűnőt jelent.

A mi az expedícióról a nagy orosz városokban való időzését illeti, Moszkvában, Szentpétervárt, Varsóban és az expedíciótól

való elválásuk után Krakkóban mindenki a tudományos intézetekben a maga tudomány körével foglalkozott, azt egészítette ki. Zichy gr. a megvásárolható leleteket és régiségeket vásárolta össze. Ezen leletek legnagyobb része az ugynevezett hun sírokból ásatott ki és teljesen magyar hun sírokkal azonos jellegűnek.

A gróf természetesen a Kaukázusban is minden érdemes régiséget, de különösen etnografiai tárgyat beszerzett, úgy, hogy kincseket erő gyűjteményt fog a milleniumi kiállításra kiállítani, mely a kaukázusi nép életét hűen be fogja mutatni. Szádeczky a nagy városokban a levéltárakat, Wosinszky a muzeumokat kutatta át, Bálint G. pedig a nyelvtudósokat kereste fel, kiket a kutatás eredményével megismertett s lehetőleg informált elméletéről. Tiflisztől elkezdve az orosz tudósok legnagyobb része helyeslőleg vette tudomásul elméletét. — Maga Bálint becses könyvgyűjteményt hozott haza, melyek tisztán az orosz nyelvészet buvárait képezik.

A jeles tanár midőn bucsú készorítása után kikisért, lelkesen foglalta össze az elméletének és kutatásai végső eredményét: A magyarok a Kaukázusból, legutóbbi hazájukból vándoroltak ki. Legközelebbi kaukázusi rokonaik a kabardok. A turáni elmélet bizonyossága szerint a mai kaukázusi népek nem autochtonok, hanem különösen az északi népek legnagyobb része csupán később bevándorolt turáni fajak.

A tudós tanár ezek után szívélyesen elbocsátott.

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 16.

— Nagyboldogasszony napját tegnap is a hagyományos kegyelettel ülte meg Kolozsvár város is a vidékről egybegyűlt nagyszámú ájtatoskodó közönség. Az ünnepelés színhelye a kegyesrendiek temploma volt. Szerdán d. n. a szokásos Litánia folyt le, mely alkalommal Schichmann Endre, kegyesrendi tanár végezte a szertartást a szentbeszédet Rozmanits Timót, kegyesrendi tanár mondotta. Az ünnep napján csütörtökön délelőtt 10 órakor ünnepélyes nagymise volt, melyek Tóth Jenő házfőnök nagyságúval mellett pontifikált. Az ünnepi szónoklatot ez uttal is Rozmanits Timót tanár tartotta. Beszéde, — mely egyike az egyházi szónoklat remekeinek, — mélyen meghatotta a templomot zsufolásig megtöltő közönséget. Hatalmas beszéde egy koncepciója, mint gyönyörű irányával magasan kiemelkedik a hasonmenű egyházi szónoklatok számából és sokáig emlékeiben marad mindazoknak, kik szerencsések voltak meghallgatni. Az emlékünnepély tegnap délután tartott Litániával ért véget.

— Dr. Szádeczky és dr. Bálint hazaérkezése. Kevesek által tudva, hirtelen elhatározás következtében a kaukázusi expedíció kolozsvári tagjai, dr. Szádeczky Lajos és dr. Bálint Gábor szerdán este fél 11 órakor a gyorsvonattal Kolozsvárra érkeztek. E megérkezés tényleg váratlan volt. A legutolsó levelek szerint aug. 20 után érkezett volna meg Bálint, szeptember 1-én Szádeczky. A Kárpát-egylet szerdán délután a fogadtatás ügyében meggyűlésezett. Bálint Gáborné és dr. Moldován Gergely táviratot kaptak d. u. 5 órakor az érkezésről. Az utóbbi csak

9 óra után vette kézhez a táviratot és így a pályaudvaron a hazaérkezőket csak Moldován dr., Török Imre dr. és Hirschfeld Sándor várták. A jeles tudósok így elkeülték a mellőzni kért ünnepélyes fogadtatást. A viszontlátás igazán meleg volt. — Mikor Bálint a kupéból kiszállott, kitárta karjait és szavakkal: „Hát igazán itthon lennénk, hát igazán Kolozsvárt vagyunk” és megölelték barátait. Szádeczky lesóványodott, feketévé sűtötte a nap, szakált erezett. — Bálint Gábor sokkal összetörtebb, mert nyakán egy nagy és fájdalmas daganat van. — Hirtelen visszatérésüket csak 2 nap előtt határozta el. Varsóban ugyanis Bálint G. rosszul lett, Szádeczky pedig nagy honvágy és nyugtalanság lepte meg családjá iránt, azért elváltak az expedíciótól, mely Krakkóba és Zichy árvai jószágára utazik és Budapest elkerülésével egyenesen hazajöttek.

— A kaukázusi expedíció és az egyetemi ifjuság. Dr. Szádeczky Lajos és dr. Bálint Gábor váratlan hazatérése után az ünnepélyes fogadtatás ügyében változások állottak be. A pererron való üdvözlet természetesen elmaradt és miután Szádeczky Lajos utolsó leveleiben a fogadtatás különösen ezt a nemet óhajtotta elkerülni, Marosvásárhelyről visszaérkezése után is el fog maradni. De szeptember havában való végleges Kolozsvárra jövetelük alkalmával egy nagyobb szabásu bankett rendeztetik, s miután akkor jáz ifjuság nagyobb része bejön, a fátylasmenet is megtartható lesz, a hivatalos üdvözlést pedig az egyetemi ifjusági elnökök tisztelgése fogja pótolni. A szept. havi egyetemiköri közgyűlés pedig tisztelbeli tagsággal fogja megistizelni a nagy utat tett tanárokat.

— Dr. Bálint Gábor, a kaukázusi expedícióról hazaérkezett jeles kolozsvári egyetemi tanár a csütörtöki és pénteki napot Kolozsvárt tölti. A tudós tanár már jobban érzi magát fájdalmas daganatával. Miután állapota megengedi, alkalmasint pénteken este vagy szombaton reggel elutazik, hogy rokonnait meglátogassa. Visszatérte után saját alá rendezett nagy munkáját megjelenteti és rögtön hozzá fog, a Kaukázus nyelvészeti anyagának feldolgozásához. A tudós tanár tegnap fogadta lapunk tudósítóját, kinek készséggel szolgált feleletekkel. Egyszersmind az ünnepélyes fogadtatást rendező egyetemi bizottság elnöke is lévén kijelentette neki, hogy őket rendkívül meghatotta a kolozsvári egyetemi ifjuság ragaszkodása, mely nemzeti érdeknek találta utjukat. Habár mindenképen kiakartak térni az ünnepelés elől, ha az ifjuság semmiképen sem fog elállani, az egyszerű kedélyes üzenetjével természetesen megfognak jenni. Ismételt is megköszönte az ifjuság figyelmét.

— Dr. Szádeczky Lajos, — mint fentebb megírtuk — a kaukázusi expedícióból szerdán este hazaérkezett, de Kolozsvárt csak néhány perczig időzött és ugyanazzal a gyorsvonattal tovább utazott Maros-Vásárhelyre, hol felesége és gyermekei Szádeczky nővérénél nyaralnak. Nehány napi ott időzés után családjával együtt visszatért, Kolozsvárt egy napig időzik, azután Sátoralja-Ujhelyre utazik.

két leány utat tört magának és egy nagy kép előtt állottak.

Hóval borított hegyek, kék fjord és egy nyomtalan sivatag volt a háttér. A távoli tájkép nyugodt szépsége azért volt tervelve, hogy a kép valódi motívumát — az életnagyságu alaki fájdalmas borzalmát emelje. Ez egy undorító teremtes volt, eltorzult és kidagadt vonásokkal.

— Ez egy belpokos! — mormogta valaki.

A testvérek csak megbűvölve állottak; ők csak félig látták a képet. Egy szép leány hajolt az undorító teremtes felibe s a szálamorra méltó ujjakat gyöngéd szeretettel tartotta a kis kezében.

— És a leány mindezeknek a daczára szereti — jegyzé meg Edit az ő ápolónői szempontjából. Ez a fogalom kissé tullejtott; mainapság ilyen ünfeláldozásra nem vagyunk képesek.

Anna felé fordulva látta, hogy annak a szemei a képre voltak függesztve.

Csak nagy bajjal tudta Annát onnét elvezetni és éppen elég jókor vitte a legközelebb álló székhez, hogy az ájúlva való elcsésztől megmentse.

— Edit — mondá néhány percz múlva — most már mindent tudok; egykor ő is ilyen fog lenni! — mondá Anna.

— Kiről beszélsz? — kérdé Edit szigorú hangon. Ő azt gondolta, hogy Anna hysztériában van.

— Sándorról! Az én Sándorom e rettenetes betegségben szenved. Norvégiában kapta; attól fel, hogy mi is megkapjuk tőle — ezért hagyott el bennünket. Mindent látok; de meg kell őt találnom! — kiáltá vadul és felugrott.

— Anna, ül le — beszélj! Nem értelek, magyarázd ki magad.

zik anyjához és szeptember elsőjén fíradalmait kipihenése után elfoglalja dékáni hivatalát az egyetemen.

— Ünnepélyes istentiszteletek. Bíró Béla kolozsvári apát-plebánus a következő meghívókat küldte szét: A folyó 1885 évi aug. hó 18-án Ferencz József ő császári és apostoli királyi felsége születésnapján délelőtt 4 órakor a főtéri róm. kath. anyateplomban tartandó ünnepélyes Isteni tiszteletre ezennel tiszteletteljesen meghívom. A folyó 1895 évi augusztus hó 20-án Szent István első apostoli magyar királyi napján d. e. 9 órakor a főtéri róm. kath. anyateplomban tartandó ünnepélyes Isteni tiszteletre ezennel tiszteletteljesen meghívom. Bíró Béla apát-plebánus.

— Letört virág. Petrá József bankhivatalnokot, az „Ellenzék” belső dolgozótársát mélyen lesújtó családi csapás érte. Gyönyörű kis leánya Erzsike, életének 4-ik évében ma reggel 3 órakor rövid szenvedés után meghalt. A mélyen megszorodott csalág fájdalmában ösztönöz minden ismerősük és lapunk minden barátja, kiknek igaz részvéte nyújthat csak némi enyhülést a mélyen megsebzett szülői szíveknek. A gyászban első sorban lapunk osztozik, mely a lesújtott családfőben fennállása óta egyik legodaadóbb és legbuzgóbb munkatársát bírja. Találjon vigaszt derék barátunk abban az általános részvétben, melyet aranyos kis leányának halála városzerte felidézett. Legyen áldva a drága kis halott emléke!

A kiadott gyászjelentés így szól: Petrá József és neje szül. Szemerjay Róza a maguk és gyermekeik: József, Tibor, Ibolya és Magdolna F. Rózsika, valamint az összes rokonok nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett, drága gyermekük Erzsike, folyó hó 16-án reggel, életének 4-ik évében meghalt. A kedves gyermek tetemei Szentgyház-utca 5. sz. a. házán folyó hó 17-én délután 3 órakor a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltnek s a helyi sirkertben helyeztetnek örök nyugalomra. Pihenj békán, drága gyermek: odafenn még találkozunk! Legyen áldva felejtethetetlen emléked: Kolozsvárt, 1895. augusztus 16-án.

— Az erdélyi kerület új posta és távirda igazgatója. Reschka János a vas korona rend lovagja kir. tanácsos már elfoglalta állását és az igazgatóságot a legszebb rendben találva, vezetését ma átvette. Elismerésünket fejeztik ki Sipos Kálmán kirpostatávirda igazgatósági tanácsosának, hogy a Baróthi Jenő halálával és több igazgatósági tag megbetegedése, részint áthelyezéseivel beállott nehéz szénélzeti viszonyok közt is a legfáradhatatlanabb munkássággal igyekezett a közigazgatási teendőket fenakadás nélkül ellátni, mely törekvésében az igazgatósági tisztviselői kar buzgalma a kellő eredményt támogatta. A rokonszemes megjelenésű új igazgatót melegen üdvözljük állásában és működéséhez sok szerencsét kívánunk. A kezelési személyzetet, köz életünk e hangyait Kardoss felügyelő, főnök ma dében mutatta be, kikhez az igazgató, az üdvözlésre adott válaszában, buzditólag beszélt.

— A Kárpát-Egylet kolozsvár-megyei osztálya szerdán d. u. 5 órakor dr. Gámán József elnökelete alatt gyűlést tartott. — A tárgysorozat első pontját dr. Szádeczky Lajos elnöknek fogadtatása képezte. A gyűlés dr. Szádeczkynek br. Mannsberg Sándorhoz intézett levelében kifejezett óhaja értelmében a pererron való hivatalos fogadtatás mellő-

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Augusztus 16.

## Ítélet alatt.

E. Tregoningtól.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica (Folytatás.) (16)

V.

— Nagyon jól van, tehát nem vesztegetem azzal az időmet; de miután elváltunk tőle, az anyám folytonosan az ő drága orosz coboly prémjéről beszél.

Pedig Scott kisasszony olyan szerepet játszott az életben, a mi legtöbb anyát jobban érdekelne, mint a legdrágább premek, melyeket, azután viselne, — mondá Edwin kissé szomorúan.

Edit egyszerűen azért kérdészködött, mert világosan látta, hogy Edwin beszélni kívánt Scott kisasszonyról. Mit érdekelt őt ez a Scott kisasszony? Beszéljen a régi szertőről mással, — a ki rokonszenvesebben fogja hallgatni!

— Bonlongban találkoztam vele.

— Igen? — mondá Edit fagyosan. Lesz szíves csemetni a tea után?

— Edit, miért nem akarja hallani? Én azt hiszem, hogy maga féltékeny rá.

Ekkor egy új gondolat villant meg az ifjú agyában, szemei ragyogtak a tanulságtól. De azért csemetett.

— Én nem vagyok féltékeny — mondá Edit, bosszusan vetve hátra a fejét. De áruló pirulását nem tudta elrejtetni.

— Jó, ha vala szerencsés leszek találni valakit, a ki hozzám jöjjön, legyenek annak bármínó erényei érdemei, de ezt az aszszonyt, a kivel találkoztam, soha sem tudja az emlékből kitörölni.

Edwin sohajtott és lopva Editre nézett. Igen, — folytatá rövid szünet után — Scott Verona Mand olyan név, melyet soha sem fogok elfelejteni.

— Két darabot vagy egyet? Elejtetem a cukór-fogót; kérem vegye fel. Köszönöm — mondá Edit közönyösséget színlelve.

— Ő volt az első asszony, a ki engemet teljesen a hatalmába ejtett, és ő lesz az utolsó.

Ekkor Gilbertné bejött és teát kért; mostanában nagyon gyakran kezdett bemenni hozzájuk, és most az egyszer Edit szívesen látta; de Gilbertné meg nem törte a csendet.

— Bevan kisasszony, ma délután egy ladyval találkoztunk, a ki Bryvoknr Parkban időzött — tudja, a Lord Bryvoknr kastélyában, nyugot Cornevallban.

— Ő ugy volt ottan, mint barátjuk — érti.

— Igaz biz az, Angliának melyik részéből valók maguk? — kérdé Edwin, az anyát félbe szakítva.

— Azt gondolom, hogy Londonból; de bizonyosan nem tudom, — mondá Edit könnyedén.

— Oh, természetesen, sehonnán különösen! — jegyzé meg Gilbertné. Edwin, milyen képtelen gondolat!

— Aztán — folytatá — Scott kisasszony egy nagyon érdekes kis történetet beszélt nekünk. Lord Brooknornak — tudja a Vicomtenak — nincsen fia, csak egy leánya. S az uradalmak majd idővel egy unokácsra szállanak — egy kedves, vidám és jószívú

ifjura. Edwin fiam, ugy emlékszem, hogy te azt mondád, hogy találkoztál vele Oxfordban?

Gilbertné elhallgatott, hogy emlékezetét igazolni hallja.

— Ugy gondolom, hogy emlékezem rá, — mondá Edwin, a kinek valami okért e történet felemlítése nem igen látszott tetszeni.

— Ez a kisasszony — Amy a neve — tehát ez a Amy szerelmes lett a fiatal Jánosba, az örökösbe és képzébe — ők meg esküdtek! Természetes, hogy a leány egykor nagyon gazdag lesz; de az a legérdekesebb a dologban, hogy a fiatal házaspár az esküvőjük reggelen őta soha sem találkoztak. Lord Brooknorn hallani sem akar róla, nem azért, mert cousinok, de mert a fiatalember atyja valamely főbőnjáró bűnt követett el és olyan társadalmi szándékos formában külföldön él. Ugy-e furcsa kis történet a felső körből? és Edwin ismerte azt az ifjút! Amy kisasszonyt felöltették a hajóra s egy hosszú tengeri utra vitték, míg János urfi visszament az egyetemre, hogy végezzen és megtanuljon jó fiu lenni!

Mig Gilbertné a hallott híreket gyorsan mondta el, Edwin az Edit arcát nézte; és midőn az anyja kiment a szobából, gondosan őrizkedett attól, hogy Scott kisasszonyt és a tőle hallott történetet felejtse.

A Sándor által festett kép folytonosan kísértette Annát; régenten hallotta volt tőle, hogy az akadémiába küldte és hogy azt elfogadták. Elhatározta, hogy megnézi; ez volt az egyedüli dolog, a mi tőle fennmaradt. És Edittel az első nyilvános napon a Burlington-házba ment. Rögtön az ötödik szobába mentek. A képek „Hű szerelmek” volt a címe. Előbb körülnéztek, keresve a tárgyat, mely ez érzelmelek legyen a kifejezése; ekkor ugy találták, hogy egy nagy csoport állott azon szám előtt, melyet látni akartak; de végre a

zését mondotta ki, de részt kíván venni a szeptemberi ünnepségeken és az egyetemi ifjúság jelenlevő képviselőjének előterjesztésére a társadalom többi árnálataival, és az ifjúsággal karöltve bankettet fog rendezni. A gyűlés azután a tűzoltó kongresszus alkalmából több tagot kalauzoknak kért fel, és a város megsejtelésére induló csoportok kiindulási pontjait a Bánffy-údvart jelölte. Ezzel a gyűlés, melyen többek között jelen voltak Kardos K., Merza Gyula, Krenner M., Radnóti D., Kolbenheyer L., véget ért.

— **Kocsik.** A kolozsvári önkéntes tűzoltóság rendezője körüli a t. kocsik tulajdonosokat, a kik e hó 17-én délutánra voltak zivsek igérni kocsijukat, hogy azt d. u. 5 órára, a kik pedig 18-án reggelre sziveskedtek igérni azok a reggeli vonatokhoz 1/2 órára sziveskedjenek, mindenkor a tűzoltó lakatya udvarára kocsijukat küldeni. Innen történik az együttes kivonulás a fogadó bizottság részéről.

— **Lohogozzuk fel a várost.** A kolozsvári tűzoltó-kongresszus, rendezője felkéri a közönséget, hogy a lohogókat a házakon már szombat d. u. 5 órára kitűzni sziveskedjenek. Amaz utcák t. ház-tulajdonosait és t. lakóit pedig a mely utcákban a bevonulás történik, arra kéri, hogy ablakaikat virágokkal és zöld gallyakkal díszíteni sziveskedjenek.

— **Zenetakarodók.** A kolozsvári önk. tűzoltó-egylet zenekara a fogadóbizottsággal hónap d. u. 5 órától mindama vonatok elé kivonul, a melyekkel tűzoltó vendégek érkeznek. Azonkívül szombat és vasárnap este takarodók és szerenádok lesznek, melyeken a kolozsvári zenekaron kívül közre működik a szabadkai tűzoltó zenekar is, melynek 15 tagja érkezik Kolozsvárra.

— **Ünnepélyt** rendez a kolozsvári kerékpáros-egylet a sétatéren vasárnap délután 4 órakor kezdődik az országos kerékpár-verseny, mely 9 számból áll és melyeken olyan idegen és helybeli erők vesznek részt, melyek eddig még nem mutatákba magukat, minden egyes szám igen érdekes. Este villany világítás mellett csolnakázás és végül tűzijáték nagy és változatos programmal, mely Szabó Ferencz hírneves pirotechnicus személyes vezetés alatt készül. Tehát vasárnap délután a sétatéren a legkedélyesebb időtöltés lesz.

— **A tűzoltó-kongresszus** alkalmával — mint értesülünk — augusztus 19-én, hétfőn dísz-előadás lesz a nyári színházban, mikor eredeti alkalmi darab kerül előadásra, melynek szövegét Hory Béla, megyei árvászeki elnök írta.

— **Az orsz. tűzoltó kongresszus** ügyében minden kérdésre a laktanyán levő közp. irodában, tűzoltó laktanya (telefon szám 30 Körösy József főp. segédtiszt titkár ad felvilágosításokat.

— **A Tűzoltó-Egylet gyűlése.** Tegnap tartotta a kolozsvári önkéntes T. E. évi rendező közgyűlést, melyet a laktanyán gyűlékezés, zeneszó mellett felvonulás és díszszemle előzött meg. Dorgó Gábor alelnök elnöki megnyitóját követően Körösy olvasta fel Kuszók István titkári, Polcz Albert pedig parancsnoksági jelentését, mind a kettő foglalkozott 'Sigmund Ákos elnök és tiszt. főparancsnok lemondásával és ama sajnálatos áramlatokkal, melyek az egyület meg akarták bomlasztani és melyet alig kerülhettek el. A t. folyóman bált rendeztek, a nyáron pedig a kongresszusra készültek. Székely Miklós pénztári jelentése 14,000 frtnyi vagyont konstátált s Hory B. és Petrány J. számvizsgálók jelentése alapján felmentést adtak. Az egyenruha-segélyt 20-an vették igénybe, interpellációk elintézése után megengedték a parancsnokságnak, hogy a kongresszus alkalmával a T. szövetség központi igazgató-tanácsa tiszteletére ebédet adjon. Bartha Gergely főparancsnok-helyettesnek éjlenések között megválasztották. 'Sigmund Ákos elnök lemondását jegyzőkönyvi sajnálat mellett vették tudomásul, örökös tiszt. elnökké választották és Bernáth A. indítványára közfelkiáltással elnökké Dorgó alelnöket, alelnökké Dobált jeleltették ki. Hasonlóképpen egyhangúsan töltötték be a megüresült többi állásokat is. A zenekari osztály parancsnoka ifj. Böhm Mihály, zenekari osztály segédtisztje Borbély Mihály, a zenekari és műszaki szertár vezetői Grau Frigyes és Búszörményi Lajos lettek.

— **Színház.** Szerdán és csütörtökön telt ház előtt ismételték adták a „Szamárbor“-t, melyet a közönség most melegebben fogadott. A rendezőség is iparkodott a felvonások nagy intervalumait csökkenteni és bár most gyorsabb is a menet, még mindig élénkebb tempót kell sürgetnünk. A mi már magát az előadást illeti, ez összességében és egyöntetűbb lett. A közönség sűrűn tapsolt, lámpák elé szöliottta Pécly rendezőt, megírta Vendrei kuplét, ki Csombor Imre viselt dolgairól is megemlékezett, megtapsolták Solty Paula soloját, a tündérek, gyermekek és a trikós nymphák fokozták a lelkesültséget. — Egyszersmind megjegyezzük a színpad hibás kijelentésével szemben, hogy a palota-összeomlás képének összes díszleteit és gépezeteit Bentheim készítette.

— **Jubileum.** Ambrus Gergely m. kir. p. és táviró főtitkár, s. h. honvéd főhad-

nagy 25 évi hivataloskodásának jubileuma alkalmából a kártársai óvációban részesítették. A kártársak üdvözlését Pungor Béla m. kir. p. és táviró főtitkár tolmácsolta a színpadon, melyet nevében egy emléket nyújtott át. A női kar pedig egy szép nemzeti szallaggal ellátott csokorral lepte meg a derék tisztviselőt. E váratlan meglepetés annyira meglepette az ünnepeltet, hogy szóhoz sem tudott jutni. Megilletődve köszöntö meg a kitüntetést.

— **Tűz.** Szerdán az esti órákban, mint értesülünk, egy lakásban tűz ütött ki. A tüzet egy lecsott petroleum-lámpa szétfolyó égő tartalma okozta. A házbeliek ébersége és lelkesültsége minden nagyobb veszélynek elejét vette és a tüzet a gyorsan megjelent tűzoltóság elfojtotta.

— **A király érkezése és a vasutak.** Ő Felsége érkezése és a hadgyakorlatok alkalmával az államvasutaknál nagyobb szabású intézkedések foganatosítottak. A Bánffy-hunyadi és kolozsvári állomások imponánsan díszítve lesznek, az előbbire magányosan 800 zászlót szántak. A közbeeső állomásokat is fellobogózzák. Ezen intézkedéseket Csizmazia Géza főmérnök eszközli. Napok óta folyó már a vágány-mérő kísérletek. Hajtáson végzi a méréseket Krenner Vilmos felügyelő, a pályafenntartási és építési osztály főnöke az osztálymérnökök kíséretében a Dorp-Müller-féle vágány-mérő készülékkel, mely a legkisebb eltéréseket is felmutatja. Eddig a püspök-ladányi—nagy-váradi, a kolozsvári—Bánffy-hunyadi és a mai napon a Bánffy-hunyadi—nagy-váradi pályarészek járattak be. A hadgyakorlatok alkalmával szíkségessé vált az egyes állomások kibővítése, új sínárokkal való ellátása, a mi a csucsa, kis-sebesi, Bánffy-hunyadi, egeresi, magyar-nádasi, apahidai és kolozs-karai állomásoknál történik. Ő Felsége külön vonatát Ludwig Gyula, min. tanácsos, elnök-igazgató fogja vezetni, ki a Bánffy-hunyadi állomáson fog lakni és fogadni. Nagy-Váradon az udvari vonatot a kolozsvári üzemeltetőség főnökei vezetik át, ugymint Sántay főfelügyelő, Schandl, Krenner, Dax, Pollák felügyelők. A király-fogadásra egyébiránt mindenütt erősen készülnek, különösen Bánffy-Hunyadon Gyarmathi Miklós alispán személyes felügyelete alatt.

— **Vonatkisiklás.** Tegnap délután a 2 órakor a Kolozsvárról induló 525 számú vegyesvonat kiskilott. A kisiklás az egeresi állomáson történt a harmadik számú bemeneleti váltónál. Komolyabb veszély nem történt. A vonat mozdonya és 3 teherkocsija kiskilott, de sem a vasúti személyzetnek, sem az utasoknak bajuk nem esett. Más fél óra múlva megérkezett Kolozsvárról a segélyvonat, mely azután tovább vitte a vonatot. A kocsikat, melyek egészen elől voltak hamar kiemelték, de a mozdonyt csak éjjelkor sikerült. A vonatot 50 percznyi késéssel érkezett Csucsára. A kisiklás színhelyén az üzemeltetőség részéről a Sántay üzemeltető Schandl és Pollák felügyelők utaztak ki.

— **Primiczia.** Lélekemelő ünnepélyességnek volt színhelye a kolozsvári főtéri ősrégi templom. Ugyanis e hó 15-én mutatta be első szt. miséjét ntt Kovács Károly érdegyegbázmegyei új áldozó pap, Bíró Béla m. kir. p. és táviró főtitkár. A hatalmas templom merész és karcsú ívei a hívek ezreit foglalta magában, kiknek arcáról az öröm, boldogság és a kíváncsiság volt leolvasható. A szt. ténykedés d. e. 9 órakor kezdődött, a mikor a harangok zúgása mellett indult az új pap a plebánia lakból — körülvéve a központi papoktól — a templomba. A meghatottság tükörözött vissza az arczokon, midőn a primiciánus a „Veni sancte“ intónálta. Az evangélium után Máthé István főkaplán lépett a szószékre, nemes ambícióval oldotta meg feladatát, gyönyörrel hallgatta mindenki, beszédében ész és szív remekelt, igazi áthatottságot hangjának halk rezgése és a hallgatók szemén ragyogó könnyecsek is elárulták, csattanóan bebizonyult, hogy a mit mond szívből jön és szívhez is szól!

A szónoklat után tovább folytatta a szt. misét az új pap, igazi és mély vallásosságtól áthatott szívvel.

Mise után a primiciánus áldást osztott a jelenlevő papokra, édes anyjára, testvéreire és rokonaira, valamint az összesereglett ünnepelő közönségre, kik valláskülönbőség nélkül siettek az új pap áldásában részesülni.

Gazdag ebéd fejezte be az ünnepélyt Bíró Béla apátplebános vendégszerető asztalánál. A változatos és izléses menuszobbnál több pohárköszöntő fűszerezte, melyek sorát az új pap nyitotta meg, a galambosz, angyal-szívű főpásztor éltette, az asztaltársaság szűnni nem akaró éljenzéssel járult a jó kívánatokhoz. Bíró Béla apátplebános állott fel ezután, a tőle megszokott elokvenziával figyelmeztette az új papot — mint atya az ő gyermekét — kötelességének gondos és pontos teljesítésére.

Szintén a plebános a primiciánus édesanyjára, az új pap Bíró Bélára apát nyomban a plebános a primiciánus nagyanyjára, Pál István referens, Groisz Károlyné, Török A. a jelenlévő hölgyekre emelt poharat, azután az apátplebános a távollevő Groisz G. főgondnokot élteti stb.

A kedélyes ebéd után köszönetet mondva a közönségnek és szeretettel álló derék há-

zigazdának, azon jó kívánnattal távoztunk: vajha az új pap ezüst-miséjén is assistálhatnánk!

— **Esküvő.** Szerdán d. u. 1/2 órakor vezette oltárhoz főtéri templomban Wohner Ferencz a budapesti kereskedelmi bank hivatalnokai Szathmáry Ilona ur-hölgyet, Szathmáry Elek ékszerész bájos és kedvelő leányát. Az esküvő a legnagyobb esendben folyt le; tanúk voltak dr. Benel János és Elter János Stimegről. A templom padjait az ismerősök nagy száma foglalta el. Az esküvő után a fiatal pár Budapestre utazott.

— **Esküvő.** Kriesch Aladár budapesti festő-művész tegnap tartotta esküvőjét Kolozsvárt a plebánia templomban Ujvárosi Ilona kisasszonnyal, Gergely Ferencz nagykereskedő sógornőjével. Keszorus leányok voltak Kriesch Antika és Laura, a vőlegény nővérei, Brandl Giza és Fülöp Juliska; vőfélyek Schauschek Árpád, dr. Bánrév József, Ujvárosi Károly és dr. Kriesch János. Mint tanúk szerepeltek dr. Abt Antal és dr. Kriesch János egyetemi tanár. Jelen voltak Gergely Ferencz és Ujvárossy Lajos, özv. Ujvárossy Sándorné, özv. Ujvárossy Istvánné, Abt Antalé, Kriesch Jánosné, Gergely Ferenczné, Szamosy Jánosné és özv. Szamosyné. Esküvő után dr. Abt Antal egyetemi tanár házában gazdag lakoma volt, mely után az ifjú pár nászutra indult.

— **Lemondás az anyakönyvviz felügyelői állásról.** Floth Adolf a bethleni járás főszolgabírája, a ki eddigi anyakönyvi felügyelőnek lett kinevezve, ez állásáról lemondott. Helyébe a belügyminiszter Vágó Ferenczet nevezte ki.

— **Osztálytársak találkozója.** Felkértem volt osztálytársaimat, kik az 1875-ik évben Kolozsvárt, az unitárius főiskolában velem együtt tettek érettségi vizsgát, hogy akkori fogadalmunk értelmében 20 éves találkozóinkra az említett főiskolában folyó évi szeptember hó 1-én délelőtt 9 órakor megjelenjen sziveskedjenek. — Diosz-Szent-Márton 1895. aug. 14. Dr. Árkosy Gyula kir. közjegyző.

— **Homorod-fürdő** néhány könnyebb lefolyású skarlát jelentkezett. A többek közt e betegségben fekszik báró Apor István kis fia valamint a kis Hubay Zoltán Budapestről. Mint tudósítónk írja, a veszályon már mindkettő túl van, a mely főleg a kitűnő fürdőorvos dr. Kása Lajosnak köszönhető, ki is a beteget naponként 4—5-ször látogatva, mindent elkövetett, hogy a kis ártatlanokat megmentse, s az által a fürdő vendégek közt keletkező pánikot is eloszlassa.

— **Az Erdélyi Gazdasági-Egylet** löheraktár-felügyelő bizottsága 1895-ik év aug. hó 17-én délután 4 órakor ülést tart az egyleti irodájában.

— **Osztályosorjatek.** A kislutri megszüntetésével egyidejűleg gr. Eszterházy Kálmán és társai klasszen-lotterát kívánnak életbe léptetni, mely 15 kr. sorsjegyekkel, 52-szeri húzással akarja a népek reményét nyújtani existenciájára biztosítására. Ennek a tervzésnek érdekes háttere van és miután lapunk tere most nem engedi, az ügyre alkalom adtán ujbol visszatérünk.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Bodu Mihály kecskeméti áll. főreáliskolai helyettes s rk. tanárt, a kolozsvári F. J. tud. egyetem egykori jeles hallgatóját a zombori áll. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

— **Gyaszír.** Kuhn Bernátné született Weissbach Anna Kolozsvárt meghalt.

— **A flober-fegyver áldozata.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap d. u. Felvinczen. Schissel Albert járási orvos Vilmos nevű fiát, ki a gyulafehérvári róm. kath. főgymnasium VII. oszt. jeles növendéke volt, egyik barátja: Lázár József, a nagyenyedi tanítóképző III. oszt. növendéke floberrel szíven lötte.

Agg szűlőinek bálványozott kedvence, testvéreinek búszkesége szállott sírba az elköltözött ifjúnak, ki gyermekes játszáságnak lett áldoztatva.

Egy hitvány kis ólom, mely máskor alig erős arra, hogy egy madárka életét kioltsa, most egy deli életörös ifjút ölt meg, szívébe fúródva megállította a minden szépet s jóért dobogó szívet. De megölte egy másiknak, barátjának a lelkét, ki kétségbe van esve a történetek felett.

Egy életre kibátó gyásszal sujtotta e két családát az a végtetes lövés.

Az eset részletei a következők:

A „Székelykő“-re való kirándulást terveztek Schissel Vilmos VII. Kósa István VIII. és Kósa Ferencz VI. gym. tanulók és Lázár József III. éves kép. növ. — A kirándulást megelőző délután a Borbély Gyula házában, hol a Kósa-fiúk szállva vannak, gyűlt össze a kis társaság, s szemlét tartott a kölcsönkért fegyverek felett. A házigazda nem volt otthon.

Két flober, egy 6 mm. és egy 9 mm. és egy kis revolver volt náluk. Gyerekes játszásból egymásra fogták a flobereket abban a hitben, hogy mindkettő üres. Kósa István rájött, hogy vigyázzanak az Istenért, ne játszanak a fegyverrel, de az intés már későn jött.

A Lázár József kezében levő 6 mm. flober abban a pillanatban elcsúszott s az alig 2 lépésre levő Schissel Vilmost szíven találta. — Alig volt annyi ereje, hogy a diavánig timolyogjon, hol vizet kért. Még 2—3 percz: „Jaj Istenem a szívem!“ felkiáltott s az életörös ifju kiszenvedett.

A megremült ifjak a lövés eldördülése után segítségért kiabálva szétszaladtak.

Megtalálák a szerencsétlen ősz atyát is, az orvost, ki lélekcsakadva szaladt a szerencsétlenség színhelyére, remélve, hogy ő, ki már annyian adta vissza életét, képes lesz megmenteni családjának búszkeségét, öreg napjainak örömet. Késő — az emberi tudomány nem segíthetett a szerencsétlen ifjún, az már halott volt. Szívetfacsaró volt az a látvány, mikor ott tehetetlenül körülállták az ifju holttestét. Határtalan az agg édesanya s szerető testvérek fájdalma, kiknek az elhunyt kedvencek volt.

Az esetről a rendőrség és bíróság részéről rögtön jegyzőkönyvet vettek fel. A szerencsétlenül járt családok iránt városszerzte nagy részvételt vannak.

— **Drága zongora.** Carmen Sylva, a oláhok művészi hajlama királynéja, a maga nemében páratlan zongorát készített Amerikában, mely állítólag közel 200,000 forintba fog kerülni. — A zongora farészéi berakott munkából készülnek, lábait pedig elefáncson-tokból esztergályozták.

— **Menza-mulatság.** Parajdon a községházánál aug. 14-én jól sikerült mulatságot, táncszal egybekötött hangversenyt rendeztek a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen létesítendő menza-akadémika javára. A hangverseny, melynek dr. Vajda Emil szíves közreműködése kiváló érdekességet kölcsönzött, szépszámu és előkelő közönség vett részt. A hangverseny lefolyása a következő volt: A korondi fürdő nyitánya után Herepei Mariska k. a szavalt szépen. Zene-kíséret mellett dr. Vajda Emil Hubai Jenő „Magyar ábránd“-ját játszotta művészi tökélyvel. Veress Mózes szavallata után Veress Árpád kolozsvári tanárjelölt ügyes felolvasása következett. A zenekar által előadott „Induló“ után a fiatalság tánczra perdült és rugta jókedvvel reggelit.

— **Margitsziget sorsáról.** Megemlékeztünk napokban a P. N. értesítéseiről, melyeket a margit. sziget sorsáról állítólag illetékes forrásból közzé tett. A B. H. ezzel szemben ma a következőket írja: A margitsziget sorsáról megint újabb hírek keringtek a fővárosban. Most azt beszélik, hogy a kir. herczeg megtartja ugyan a szigetet, de maga fogja megcsinálni mindazt, a mit a részvénytársaság csinált volna, tudniillik a hidat a szigetre és a villákat a sziget körül. A leghitelesebb helyre, egyenesen a kir. herczegi udvarhoz fordultunk, hogy megtudjuk a valóságot a Libits Adolf úrtól, József kir. herczeg jószágigazgatójától azt a távirati feleletet kaptuk, hogy e hírből egy szó sem igaz.

— **A király Bécsnek.** Ferencz József király uralkodásának évfordulója övvenedik évfordulója alkalmából a híres Prátert Bécs város községségének fogja ajándékozni. Együttal az Augarten-parkot is Bécs városának fogja adományozni.

— **Dőczy Lajos** udvari tanácsost — a Presse értesülése szerint — legközelebb kinevezik a külügyminiszterium irodalmi osztályának főnökébe.

— **Elmékoszlop Weselényi nádornak.** A murányi várak azon a részen, ahol Weselényi Ferencz gróf 1644-ben felhatolt az addig bevehetetlennek tartott várba a tulajdonos Koburg herczegi család a milleniumra egy díszes emlékoszlopot állít Weselényinek. Az oszlopra egy, a 60-as években talált vörösmarványtábla felírást véskir rá felírás a következő:

„Isten s az ő sepleőtlen anyának tiszteletére, e haza felvirágzására ezen vér védelmének emlékeztetésére s ezen hely örökké való megjelölésére, hadi gróf Weselényi Ferencz valamint ezen vár örökös grófja, Magyarország nádora, ezen a királynak tartozó hűségétől elpártolt, eddig valamennyi vár közt behetetlennek, ledönthetetlennek tartott murányi erődtől engedelmességre megadásra szorította. A vár az ez oldalról irányított hősies vitézség előtt meghajolva, megszünt bevehetelen lenni. Az év. 1644. évében. Áll meg vándor! Elmékedjél a hősi vitézség eredményei felett.“

— **Gyilkosság 15 frtért.** Bihar-megye határában levő Vernács György nap-szamos feleségét, Albert Máriát, ki ura távollétében egyedül volt otthon, kirabolták és meggyilkolták. A nő száján keresztül löve és fején több fejszecsapástól halt meg. Az elrablott pénz 15 frt volt. Négy nap nyomozás után Kukla Ferencz gazdag gyalui lakos ravasz fiára gyanu támadt, ki fegyvert rejtgetett és kinél a pénz megtalálva iszonyu feltűrt bevallotta. A gyilkosság után az ágyat felgyújtotta de a tüzet elfojtották.

— **A negyedmillió postalopás.** Mint már megírtuk a rendőrség átadta a le-tartóztatott Csombor Imrét és Zsengeller Zsuzsannát az ügyészségnek, ahol dr. Goth Ferencz ügyészségnek osztották ki az ügyet. Az ügyész indítvány, az hogy a vizsgálati fogság fenntartásával indítsák meg az előnyomatot a Luka János meggyilkolására vonatkozólag is. Luka I. ánya mint értesülünk, Fokt Stefánia néven él a fővárosban. A mult hét elejéig Kuglerféle cukrázdában szolgált, akkor azonban saját kérelmére elbocsátották. A főpostán nagy az elkezeres Csombor Imre ellen. A postaszolgák felháborodással nyilatkoznak az elévülés ellen. Azt mondják, hogy ez az ember volt az oka annak, hogy egy évtizeden át gyanusították őket és hogy nem volt becsültük a világ előtt. Ha szabádlára helyezik őket számolnak vele.

— **Főhívás.** Háromszék vármegye gazdaközönségéhez. Kéres székely gazda van azon kedvező helyzetben, hogy kísérletezen, a vagy gyakorlat szerzése czéljából tanulmányi utazásokat tegyen. Terményeit a helyi piacon értékesíti nincsenek összeköttetései: a székely vasut mintha csak a nyers faipar szállítására építetett volna, más produk-

tumainak vajmi kevés hitelt érnek el. A gazda érintkezési köre is oly szűk téren mozog. A székely gazda vajmi ritkán ad találkozásait egymásnak azon czélból, hogy eszmét cseréljen, tapasztalatát egymással közölje, a vagy gazdatisztától gyakorlati fogadásokat sajátítsa on el. Pedig, ha minden téren általános a haladás, a gazda kenyérének, boldogulásának alapfeltétele az okszerű gazdászát, a korral való haladás. Egy kis találkozó ad ad székely gazdaközönségnek a vármegyei gaz abizottság folyó évi október 27—november 4-ig rendező gazdasági kiállítással s hogy e találkozás minyájunkra nézve meghozza áldásos hatását, az a gazdaközönség jóakarattól, így iránti szeretetétől függ. A gazdabizottság — mint az alábbi tervezetből is látható a legmesszebb menő anyagi áldozatot meghozza, a gazdaközönségtől anyagi áldozatot nem kér, meg a kiállított legsekeleyebb jelentőséggel bír azon — az egész magyar nemzetet lázas izgatottságba hozott — nemzeti érdek is, hogy a jövő évi országos kiállításán, a nemzet ezeréves ünnepén méltóan legyen a Székelyföld képviselve. E kiállításra fogja a bizottság kijelölni, hogy kik és minő tárgyakkal készülnének a milleniumi kiállításra. Kérjük a gazdaközönséget: a gazdabizottság ily nemes intencióját diadalra juttatni tartsa erkölcsi és hazafias kedves kötelességének. Sepső-Szentgyörgy 1895 aug. u. Posta József főispán, elnök. Sipos Samu, a kiállítás rendezője. dr. Sinkovits Ottó közgazg. előadó.

— **Debreczeni dinnyék.** Kondor a debreczeni dinnye-termelő Kolozsvárra megérkezett s kitűnő fajú dinyének árusítását holnap megkezdi.

## Szerkesztőségi üzenet.

Első erdélyi nádszövő-gyár ismertetéséről szóló kézirat a mozgalmas napokkal kapcsolatos anyaghalmoz miatt nem volt közölhető.

## LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirataival.)

## Apponyi Albert az oláhok ellen.

Budapest, aug. 16.

Brüsszelből jelentik: Apponyi Albert gróf igen éles és heves hangon nyilatkozatot tett közzé az oláh delegatusok manifestumával szemben.

Ebben leleplezi az oláhoknak Magyarországon és a külföldön folytatott üzelmeit, a melyeket felségsértésnek nevez el.

Egy francia újságíró előtt pedig kijelentette, hogy az oláhok panasza minden tekintetben alaptalanok. A mi a választási cenzust illeti, az csak az erdélyi részekben kifogásoltatik.

Magyarország az európai államok között a legliberálisabb ország.

Ha az oláhok alkotmányos uton tesznek panaszokat, azokat meghallgatják, de a mostani eljárásunkat nem tűrik, mert a törvény is hazaellenes.

## A pápa nevenapja.

Budapest, aug. 16.

A pápának hétfőn lesz a nevenapja.

A bibornokok üdvözlétére fontos politikai választ fog adni.

## Mádi Kovács György nyugdíjaztatása.

Budapest, aug. 16.

Hir szerint Mádi Kovács György altábornagy ősszel nyugalomba megy.

## Lemondott püspök.

Budapest, aug. 16.

Karsay Sándor, a dunántúli egyházkerület püspöke állásáról lemondott.

Főszerkesztő:  
**BARTHA MIKLÓS.**  
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:  
**MAGYARY MIHÁLY.**

## Nyiltér.

Az 1896. ezredéves országos kiállítás alkalmából az állam által engedélyezett magyar osztály sorsjáték sorsjegyeit mindkét húzásra egészben és 10 részekben a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank főtéri változtatásban nem kaphatók.

100,000 sorsjegyre 31,499 nyeremény esik 5,600,000 korona értékben.

Legnagyobb nyeremény 400,000 korona és 600,000 korona-jutalom.

Első húzás 1895. okt. 16—19.

Második húzás 1895. decz. 6—14.

Ára egy egész sorsjegynek mindkét húzásra 40 frt. Ára 1/10 rész sorsjegynek mindkét húzásra 4 frt.

Sz. 952—1895.

567. (1—1)

## Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Kolozsvár sz. kir. városnál ujonnan rendszeresített s 1600 frt évi fizetéssel javadalmazott tanácsosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezt a választás útján betöltendő állást elakarják nyerni, hogy az 1883. évi I. t. cz. alapján felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi augusztus hó 24-ig annyiával inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1895. évi augusztus hó 13-án.

**Gróf Beldi Ákos,**  
főispán.

Sz. 53—1895.

562. (3—3)

## Pályázati hirdetmény.

Az Abrudbánya-verespataki nehezek pénzalap választmányának 1894. évi november hó 21-én tartott közgyűlésében hozott határozat folytán a Bucsumi községben rendszeresített és lemondás folytán megüresedett **orvosi állásra** ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással évi 550 frt fizetés, 200 frt drágasági pótlék, 120 frt lótarthatás és 60 frt szálláspénz és annak idejében nyugdíj-jal van összekötve.

Köteles a megválasztott orvos Bucsum község összes bányászait és azok családtagjait ingyenesen gyógykezeltetni és jogosított kézi gyógyszerért tartani.

Fizetése a nehezek pénzalap kezeléséig (m. k. bányahivatalnál) fog előleges részletekben kifizetett.

A pályázni óhajtok tudori oklevelükkel, erkölcsi és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat az 1895. évi szeptember hó 10-éig alólirt elnökségnek annál is inkább adják be, minthogy a később érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Abrudbányán, 1895. évi augusztus hó 6-án.

**Képes Ferencz** s. k.,  
jegyző.

**Ajtay János** s. k.,  
elnök.

## Közjegyzői helyettesi állás

kinálkozik

ügyvédek, nyugdíjas bírák s más kvalifikált urak részére, megállapodás szerinti előnyös feltételek mellett.

Ajánlkozások alólirt közjegyzőhöz intézendők.

Az állás ezen esztendő végén volna elfoglalandó.

Gyulafehérvár, 1895. augusztus hó.

570. (1—3)

**Dr. Téri Ödön.**

Zilahon a főtéren, a városház alatti

1-ső számú bolthelyiség,

mely két bolthelyiséggé is átalakítható és a mely kiválóan alkalmas divatárú- és fűszer-üzletnek,

leszállított áron azonnal kiadó.

Értekezhetni Kónya Miklóssal, a Tigris-szálloda bérletjével Zilahon.

569. (1—3)

Ő Felsége a király Kolozsvárra jövele ünnepélyére

szükséges

dísz magyar-ruhákat

készít a legszebb kivitelben:

**CZIRÁKY ALAJOS,**

m. kir. csendőrségi szárny-szabó és a m. kir. államasutak tisztii egyenruha szállítója,

Aradon, Hal-tér 12. szám.

Kívánatra rendelések felvétele végett személyesen megjelenek.

560. (2—2)

**HASZONBÉRBE ADÓ**

1896. évi ápril hó 1-től SZÉLKUTON

(Kisküküllő-megye)

a László Gedeon-féle, körülbelül 160 holdból álló, vasuti állomáshoz közel fekvő

tagosított birtok,

a szükséges lakás és gazdasági épületekkel együtt.

Értekezhetni ö. v. László Gedeonnéval Szélkuton, u. p. Radnóth.

568. (1—3)

Egy megbízható és a magyar nyelvet tökéletesen bíró  
**órás-segéd (nagy munkás)**  
a vasutvonalak beutazására,  
70—80 forint havi fizetés mellett,  
— azonnal felvétetik —  
**HUSNIK JÁNOS-nál Kolozsvárt.**

566. (2—3)

**MEGÉRKEZETT!**  
személyes jelenlétemben a „Fő kú t b ó l”  
egész frissen töltött  
**„ELŐPATAKI VIZ”**  
Megrendelhető:  
saját lakásomon, 50 üveges ládákban, literes vagy fél literes üvegekben.  
547. (3—5)  
**BENIGNI SAMU.**

## „BORSZÉK”

(Csikvármegye, Erdély.)

Elsőrangú gyógyfürdő 900 méter magasságban (2750 láb) magasságban, beláthatatlan ősfenyveseknek alsóbb szervezeteitől mentes régiójában.

**Borszék gyógytényezői:** havasalji klímája, tiszta ozonidus levegője páratlanul gazdag bőséggel; kitűnő gyógyerejű vasas és más vegyi összetételű borviz-ivókutai, számtalan szénsavas hideg lobogó-fürdő, vasas lápfürdők, szénsavas melegített kádfürdők, fenyőlevél-fürdők, jól berendezett hidegvíz-gyógyintézet, massago és villamosítás.

**Borszék a hazai és külföldi orvosi tekintélyek által javallva van:** mindennemű vérszegénységnek, sápadt kórú, gyomor- és bélbántalmak, emésztési zavaroknál; a vese és hólyag idült bántalmainál; tüdőveszes testalkatúknál föllépő száraz köhészés, vérköpés, tüdőcsúcs-hurut, idült hörgő- és gége-hurut ellen; idegbajoknál, női betegségekkel; tulhízás, Scrofula, Rheuma, köszvény ellen, izmalmányok felszívódására és ugy is mint hatalmas, edző, erősítő.

**Borszék kitűnő üdítő hely.**  
Egyetlen fürdő sem dicsekedhetik közel és távolban annyi kellemes kiránduló helyvel, mint Borszék.

**Borszéken a fürdőidény kezdete június hó 15-én, s vége szeptember hó 15-én.**

**Utazás Borszékre:** A borszéki fürdővendégek szállítását gyorskocsi vállalat eszközli, melynek kényelmes fogatai az ujabban kötött szerződés értelmében a szász-régeni vasúti állomástól Borszékig és Borszékről vissza Szász-Régenig egy nap alatt, váltott lovakkal, meghálás nélkül szállítják a vendégeket. E gyorskocsi július hó 1-től augusztus hó 31-ig (fürdő-idény) még vendég hiányában is naponta közlekednek.

A június 15—30. és szeptember 1—15. (elő- és utó-idény) szintén a gyorskocsi vállalat van a vendégek szállítására kötelezve.

A gyorskocsikra (egyes ülés vagy egész kocsi) előjegyzést tehetni vállalkozóknál.

Levél- és sürgőnyezim: **Miklós Görög Szász-Régen.** — Viteledijak szabályozták.

A világhírű borszéki viz modern töltő-gépek által fölfogva, dugaszoltatva, őserje teljében hozatik forgalomba.

A borvizre vonatkozó megrendelések **Lázár és Verzár** céghez Brassó inténdők, mint kizárólagos elárutitókhoz, mely cég a rendelmenyeket a borszéki és helyi raktárakból készséggel, jutányos áron kiszolgáltatja.

Magánosok kisebb megrendeléseit alantirt igazgatóság is teljesíti. Minden megkeresésre prospektussal, kimerítő értesítéssel szolgál az igazgatóság, vagy **Dr. Szilvassy János** fürdő-orvos.

— Posta és távirat helyben. —

Borszék, 1895. évi július hó 1.

485. (12—15)

A fürdő és üzlet igazgatósága.

## ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvízének jelentetett ki:  
az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfégés s a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és belsőbbában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépdeganoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérhólyag, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg- és hideg ásványvíz-fürdők, friss kecske-tej, hidegvíz-gyógyimód, massago, svéd tornászati áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirat, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 60 krtól fennebb. A szobák árai május 15-től

július 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30%-al olcsóbbak. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak: parkok erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyintén egy első rangú cigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíj-mentességgel részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társas kocsi szállítják a gyógyvendégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik: 2 frt; több személynél személyenként 1 frt 30 krt. fizetendő. Egy magán kocsi díja: 3 frt. Ezen kocsikra jegyek a földvári állomástólknél válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak, 1895. május 10-én.

368. [17—20]

A FÜRDŐ-IGAZGATÓSÁG.

**A Tüztöltő Congresszus alkalmából**  
tüztöltő tiszti és legénységi felszerelések,  
ugymint:  
diszbalták és övek, karszalagok, jelző- és riadó-kürtök, jelző sipok és zsinorok, váll-zsinorok, csillagok, jelvények, gombok, nyakravalók, sapkák, kesztyűk stb.  
jutányos árak mellett beszerezhetők a  
**„FILLER-BAZÁRBAN”**  
KOLOZSVÁRT,  
(Benigni-palota, nagy vashid mellett.)  
564. (2—4)

**Hol lehet legjutányosabban vásárolni**  
női divat ruhaszöveteket, atlasz Szatinek és Kartonokat, női- és férfi fehérneműket, gyölesokat és asztalneműeket,  
Czipőket, férfi, nők és gyermekek számára, posztó- és szalmakalapokat, diszmű-, rövid-árú és gyermekjátékokat?  
**Kohn Lajosnál**  
Kolozsvárt, Belhid-utca 24. és Fötér 9. sz.

A kolozsvári főtéri üzletet és a nagy-szebeni fiók-üzletet előnyös feltételek mellett hajlandó vagyok eladni.  
401. (12—20)

**Kitűnő minőségű**  
tölgyfa-deszka, palló, gerenda, parquet-fa, épületfa  
minden méretben;  
talpfa, sasfa, táviró-pózna, herekaró, fentő stb.  
továbbá  
száraz gyertyán- és eser-tüzifa  
nagy mennyiségben és a legjutányosabb árban kapható a  
Nyárad-szentannai erdőkezelősegnél,  
u. p. Nyárad-Szereda.  
504. (5—6)

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

**Bräusweller János**

Bräusweller & Co. és hirt. kizárólagosan Szegeden és utódai, fiatalitja a remontoir inga-óránál stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Köves árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

571. (1—1)